

Dante a Szeged

*La Divina Commedia illustrata dagli artisti ungheresi
al Centro Italiano di Cultura*

Dante Szegeden

*Magyar művészek illusztrációi az Isteni színjátékhoz
az Olasz Kulturális Központban*

Il discorso inaugurale di János Kass

Nel catalogo della mostra possiamo leggere gli studi del prof. Arnaldo Dante Marianacci, direttore dell'Istituto di Budapest, e del Prof. József Pál, titolare della cattedra d'italiano dell'università di Szeged sul tema: "Come Dante sta esercitando la sua influenza anche ai giorni nostri, non solo sulla letteratura, ma anche su tutti i rami delle arti".

Dal catalogo possiamo anche apprendere con la collaborazione di chi e come è nata questa notevole mostra.

Ritengo molto importante la proposta del prof. Marianacci e anch'io spero che il materiale di questa mostra non si disperda, ma rimanga insieme e diventi la base di una mostra permanente.

Devo dare ragione al professor Pál: "La poetica teologica di Dante rende facile il compito degli artisti... Lui presenta alla posterità la forma eterna dei suoi eroi e non le loro immagini approssimative, soggettive, sottomesse al tempo". Nella Commedia gli artisti di tutte le epoche possono trovare la figura o il passo ritenuti fonte di ispirazione.

A Firenze tutti i turisti ammirano la magnifica Primavera di Botticelli, ma molte meno persone conoscono i disegni di questo pittore geniale, sensibili, di una leggerezza notevole. Studiando questi disegni, possiamo farci un'idea della perfezione artistica e dell'immedesimazione con il pensiero di Dante.

La capacità empatica e il talento straordinario di Botticelli sono caratterizzati dall'equilibrio tra Beatrice e l'Inferno e i disegni dal colore noce anche dopo sette secoli ci parlano con un'incredibile attualità e freschezza.

Le varie epoche hanno interpretato in vari modi i contenuti

Kass János megnyitó beszéde

A kiállítás katalógusában olvashatjuk Arnaldo Dante Marianacci úr, a budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatója és Pál József professzor úr tanulmányait: miként hat Dante még ma is világszerte nemcsak az irodalomra, de a különböző művészeti ágakra is.

Arról is információkat kapunk, hogy kiknek a közreműködésével, és hogyan jött létre ez a jelentős kiállítás.

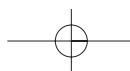
Fontos Marianacci úr javaslata, és magam is remélem, hogy nem szóródik szét, hanem együtt marad ez az anyag, és alapja lehet egy állandó kiállításnak.

Igazat kell adnom Pál professzornak, aki szerint „Dante teológiai poétikája megkönnyíti a művészek dolgát... Hősei örök formáját mutatja fel az utókornak, nem azok időnek alávetett, esetleges és szubjektív kép”. minden kor művésze megtalálja a Színjátékban az öt megragadó szakaszt vagy szereplőt.

Firenzében járva mindenki megtekinti Botticelli pazar Primavera képét, de bizonyára kevesebben ismerik ennek a zseniális festőnek csipkefinomságú, érzékeny Dante-rajzait, amelyeket megismerve fogalmat alkothatunk a művészeti tökélyről és a dantei gondolattal való azonosulásról.

Beatrice és a Pokol két véglete között létrehozott lebegés jellemzi Botticelli beleérző képességét, rendkívüli tehetségét és a diópác színű rajzok hétféle évszázad távolságából is hallatlan frissességgel szólnak a mai kornak.

A különböző korok különbözőképpen értékelték a dantei tartalmakat. A Botticelli műveket összefethetjük Salvador Dalí huszadik századi illusztrációival, és érdekes tanulságokat vonhatunk le, mert Botticelli legalább olyan korszerű, mint Dalí, sőt, sokszor a modern

danteschi. Possiamo paragonare i disegni di Botticelli con le illustrazioni di Salvador Dalí realizzate nel Novecento. Possiamo arrivare a interessanti conclusioni: Botticelli è attuale quanto Dalí, anzi, spesso le litografie dell'artista moderno sembrano un po' superate nei confronti dei disegni di Botticelli, freschi, leggeri e allo stesso tempo in grado di esprimere dei pesi enormi.

Preparandomi all'inaugurazione di questa mostra, mi sono immerso nelle tradizioni dantesche. Sono arrivato alla conclusione che la Divina Commedia stia parlando anche del nostro tempo. I temi di settecento anni fa, che ci sembrano luoghi comuni, i risultati dell'analisi dell'esistenza, non sono solo letture obbligatorie, ma sono questioni brucianti. Sono la vita umana, la lotta tra il bene e il male, lo squilibrio tra il maschio e la femmina, la brutalità del potere, il problema irrisolvibile dei ricchi e dei poveri.

Le opere qui esposte dimostrano che si può avvicinare o, al contrario, evitare in mille modi le questioni cardinali. Possiamo vedere come l'artista del XXI secolo vorrebbe raggiungere gli alti livelli e la superiorità di Dante, un modo di pensare che vuole staccarsi dai luoghi comuni, e liberarsi dalle trappole dell'attualizzazione.

Gli astronauti raccontano che i primi secondi sono i più difficili, quando si mettono in moto le forze che vincono la gravità. Una volta in orbita gli astronauti sollevati ammirano la terra abbandonata, grande come una palla da tennis. Anche la Divina Commedia osserva da una simile posizione, da un simile angolo, le sofferenze superate, e riassume in modo grandioso insegnamenti validi per secoli.

János Kass

Alla fine del suo intervento János Kass ha menzionato gli artisti di Szeged e di Csongrád che hanno preso parte alla mostra, ed ha lodato il Museo Móra che dopo l'esposizione Chagall presenta al pubblico i quadri di Mednyánszky.

művész litográfái tünnek kissé túlhaladottnak, szemben a friss, könnyed és ugyanakkor súlyos terheket hordozó Botticelli rajzokkal.

A kiállítás megnyitására készülve beleástam magam a dantei hagyatékba, és a tanulság az volt, hogy a *Divina Commedia* a máról is beszél, pontosabban a hétszáz évvel ezelőtti látszolagos közhelyek, a lét vizsgálatának eredményei nem iskolás kötelező olvasmányok, hanem égető kérdések: az emberi lét, a jó és a rossz harca, a férfi és női nem egyensúlytalansága, a hatalom kíméletlensége, a gazdag és szegény megoldhatatlan problémája.

Az itt kiállított művek bizonyítják, hogy számtalan szempontból lehet megközelíteni, vagy épp ellenkezőleg, kikerülni a kardinális kérdéseket, hogy a XXI. századi művész miként szeretné megközelíteni a dantei magaslatokat és a dantei lebegést, a közhelyektől elszakadni kívánó gondolkodást, és miként próbálja lerázni az aktualizálás béklyóit.

Az ūrhajósok is az első másodperceket tartják a legnehezebbnek, amikor dübörögve beindulnak a tolórők, és legyőzik a Föld vonzását. Amikor pályára állnak, megkönnyebbüléssel néznek vissza az elhagyott, teniszlabda nagyságú Földre. A *Divina Commedia* is hasonló látószögből tekint az elhagyott gyötrelmekre, és nagyvonalúan foglalja össze az évszázadokra szóló tanulságokat.

Kass János

Kass János végül megemlíttette a szegedi Tóth Sándort, Fűz Verát és két csongrádi művészét, akik részt vettek a kiállításon, megemlékezett a Chagall kiállításról és kifejezte örömet, hogy a napokban nyílik Szegeden a Mednyánszky kiállítás.

Thanks primarily to the universality of his topics – above all the eternal conflict between good and evil – the influence of Dante and his Divine Comedy is remarkably discernible in every artistic field these days. Indeed, it hasn't been difficult for an artist of any period since Dante to find in a verse or an image the source of his or her own inspiration. The art works on display at the Italian Institute of Culture testify to some of the attempts by contemporary artists to emulate Dante's power of expression – so far beyond the ordinary.